

ОЦІНЮВАННЯ ПРОЄКТІВ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У ОБҐРУНТУВАННІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ УРЯДУ

Анотація. Схематизовано процедуру оцінювання проєктів публічно-приватного партнерства та окреслено основні проблеми в даній процедурі, які стосуються змісту поняття ППП та інвестиційних вкладень у проєкти ППП.

Адекватне оцінювання проєктів публічно-приватного партнерства (ППП) є передумовою прийняття обґрунтованих управлінських рішень та успішної реалізації проєктів. Логіку цього зв'язку подано на рис. 1.

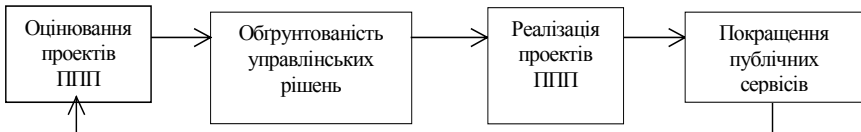

Рис. 1. Процедура оцінювання проєктів ППП у системі прийняття управлінських рішень уряду (розроблено авторами)

На рис. 1 візуалізовано ідею визначальної ролі на повторюваності процедури оцінювання проєктів ППП у системі прийняття управлінських рішень.

Оцінювання проєктів ППП складається з кількох елементів, а саме з:

- якісного оцінювання публічно-приватного партнерства на рівні визначення змісту явища,
- ідентифікації та кількісного оцінювання окремих видів проєктів,
- оцінювання результатів реалізації проєктів ППП за критерієм покращання суспільних благ (публічних сервісів).

* **РАДІОНОВА Ірина Федорівна** — д.е.н., професор кафедри макроекономіки та державного управління ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна irina.radionova@gmail.com

* **ШТУРБА Анастасія Юрївна** — аспірантка кафедри макроекономіки та державного управління ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна, anastasiia.shturba@gmail.com

За усіма згаданими напрямками оцінювання в українській практиці публічно-приватного партнерства є особливості й невідомі проблеми.

На якісному рівні оцінювання змісту ППП в українському практиці відрізняється від передбачено методикою Світового банку. За українським законом про «державно-приватне партнерство» (ДПП) [1] передбачено такі форми: договори концесії, спільної діяльності, управління майном (виключно за умови інвестиційних зобов'язань приватного партнера), інші договори. Натомість, за методикою Світового банку [2], у якій йдеться про «інфраструктурні проекти за участі приватного сектора», виокремлено такі форми: договори з управління та оренди, з будівництва та експлуатації, договори з поліпшення, розукрупнення (продаж частини активів).

Основні відмінності підходів Світового банку та українського законодавства й управлінської практики виявляються у тому, що:

- за українським законодавством, об'єкти діючого партнерства протягом усього терміну проекту не можуть бути приватизованими, тому при використанні даних Світового банку слід виключати з оцінки «договори розукрупнення»;

- визнані українським законодавством договори з управління майном дещо подібні до кількох форм договорів, за підходом Світового банку, зокрема, — до договорів з поліпшення й договорів управління та оренди,

- договори з будівництва та експлуатації подібні до українських концесійних договорів, проте останні, здебільшого, стосуються в Україні вже створених об'єктів, що робить їх подібнішими до договорів з поліпшення,

- за підходом Світового Банку, діяльність у межах будь-якої з визнаних форм може здійснюватись спільно з державною організацією або на умовах володіння часткою (пайової участі у проекті), що містить потенційну можливість уподібнення кожної форми до української форми ДПП з назвою «спільна діяльність».

На рис. 2 подано інформацію про інвестиції у проекти, за методикою Світового банку, але без «договорів розукрупнення», які не відповідають українському законодавству.

Розрахована за методикою Світового банку, але скоригована згідно вимог українського законодавства інформація по 11 країнах свідчить про значно меншу частку інвестицій у проекти партнерства в Україні порівняно з іншими аналізованими країнами. Наприклад, у порівнянні з лідером досліджуваної групи — Туреччиною — ця частка була у 2014 р. меншою в Україні у чотири рази.

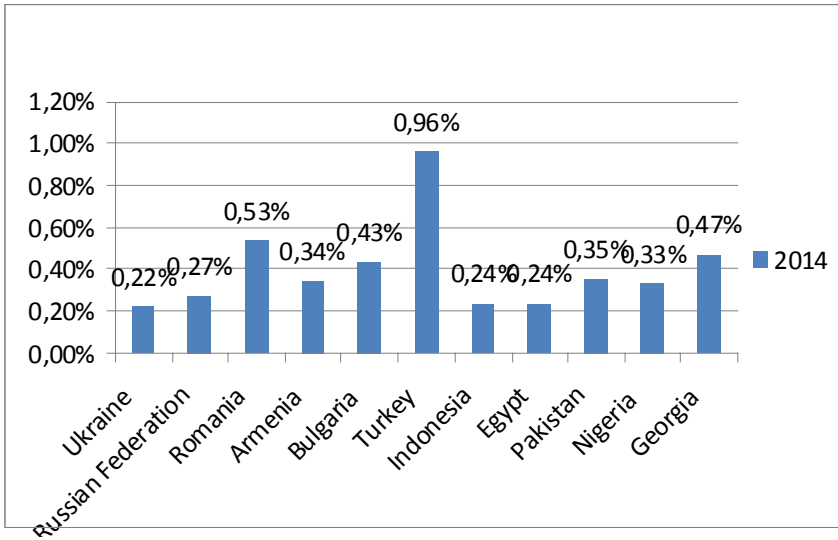

Рис. 2. Частка інвестицій у проекти партнерства до ВВП, %

Джерело: розраховано авторами за [3].

Невизначеність з якісним оцінюванням змісту партнерства породжує проблему в оцінюванні кількості проектів навіть центральними органами державної влади України. Зокрема, у 2014 році Мінекономрозвитку подавало інформацію про 210 проектів, здійснюваних на основі концесійних договорів, у той час, як Фонд державного майна подавав іншу цифру — 146 проектів.

В українській практиці відсутні обґрунтовані методики оцінювання ефективності проектів партнерства. Але навіть оцінювання за основним загальним критерієм — покращання публічних сервісів та задоволення суспільних (громадських) потреб — дає невтішні результати. Зокрема, експерти МБРР визначили, що 65 % проектів, які отримали в Україні статус проектів ДПП у 2012–2014 роках, були типово комерційними [4]. Це означає, що вони здійснювались в інтересах приватних компаній з використанням державного майна (коштів) й безпосередньо не були пов'язані з покращанням суспільних благ.

Аналізована українська практика якісного та кількісного оцінювання проектів публічно-приватного партнерства дає підстави для висновку про відсутність передумов для прийняття ефектив-

них урядових управлінських рішень й про актуальність проблеми уточнення змісту ППП і розробки необхідних методик.

Література

1. Закон України «Про державно-приватне партнерство» від 01.07.2010 № 2404-VI [Електронний ресурс] / Верховна Рада України // Офіційний веб-портал Верховної ради України . — Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2404-17>

2. Private Participation in Infrastructure Database. Glossary. World Bank [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ppi.worldbank.org/methodology/glossary>

3. PPI Data Base World Bank — Режим доступу: <http://ppi.worldbank.org/data/reports>

4. Державно-приватне партнерство в контексті управління державними інвестиціями. Оцінка / Міжнародний банк реконструкції та розвитку. — Світовий банк, 2016. — С. 74

УДК 369.8

Юрій САФОНОВ*
Марина ПАТИНСЬКА*

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

Анотація. Здійснено аналіз законодавчо-правової бази щодо надання соціальних послуг в Україні. Висвітлено проблеми розвитку надання соціальних послуг в умовах децентралізації. Запропоновано напрями вдосконалення механізмів забезпечення соціальних послуг на рівні держави та громадянського суспільства.

На шляху інтеграції України до ЄС одним із пріоритетних завдань держави є забезпечення реалізації прав та свобод людини і громадянина, визначених Конституцією України, наближення стандартів життя до європейських [5]. Передумовами досягнення соціальних гарантій є «забезпечення макроекономічної стабільності, підвищення якості державного управління і державних по-

---

* **САФОНОВ Юрій Миколайович** — д.е.н., професор кафедри макроекономіки та державного управління ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна, sum1971@inbox.ru

* **ПАТИНСЬКА Марина Михайлівна** — здобувач кафедри менеджменту ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна, mirypat@ukr.net